

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI AR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
==== reklamációk és ====
előfizetési pénzek küldendők
==== Maros-Vásárhely, ====
Szentgyörgy-utca 9. szám.
==== ev. ref. lelkézi lakás. ====

A próféták látása

Nemcsak a vallás terén, hanem az emberi tevékenységnek más mezején is akadnak prófétai látású egyének, a kik koruk többi alakjai felett messze kimagaslanak. Éles látásukkal a távoli jövő eseményeit is el tudják képzelni erős logikai gondolkozásukkal.

Mert az események láncszerű összeköttetésben állnak egymással. Az egyik maga után vonja a másikat. Vajjon nem teljesedett be Jókai ragyogó fantáziájával lerajzolt Tatrangi Dávidja az ő repülő gépeivel? Ma már fel van találva a kormányozható léghajó és csak némi tökéletesítés hiányzik annak gyakorlati alkalmazásához.

A jeles angol költő, lord Campbell a glasgovi egyetem volt igazgatója írja egyik jeles munkájában: „Az élet estéjén titkos bölcsesség sugároz be engem és a jövő események előre vetik árnyékukat az én lelkemben is.“

Ez a klasszikussá vált mondás határozottan bizonyítja azt, hogy az idősebb, tapasztaltabb emberi korban, bizonyos prófétai látás fejlődik ki az emberben, a mely a közönségnél biztosabb szemmel nézi a jövő eseményeit Kossuth Lajos nemcsak hazánk politikai átalakulásait látta meg előre, hanem egész Europa politikai viszonyainak fejlődésébe is mélyre látó pillantást vetett, a me-

lyekről az ő írataiban hű képet nyújt az olvasónak.

Ézsaiás próféta mily meggyőző igazsággal hirdeti a jövő eseményeit (Ézsaiás 40. 6-12). „A szó ezt mondja nekem: Kiálts! és mondék: mit kiáltsak? Ezt, hogy minden test olyan, mint a fű és annak szépsége, mint a mezei virág. Megszárad a fű, leszárad a virág, mikor az Urnak szele fuvall arra Bizony olyan a nép, mint a fű. Megszárad a fű, a virág elhull; de a mi Istenünk beszéde megmarad örökké.“

A vallás és költészet gyönyörű harmoniáját látjuk Ézsaiás próféta beszédében. Tehát az apostól, a próféták lelkülete és belső látása egyezik a költőnek képzelő és leíró tehetségével.

De nemcsak a képzeletnek s az ebből kifolyó költészetnek van befolyása a prófétai látásra, hanem a jellem határozott, tiszta kidomborodásának is. A prófétai határozottságnak meglepő példáját nyújtja Ilyés próféta, a ki haraggal tesz szemre hányást Izrael népének bálványimádásáért. „Miért sántikáltok kétfelé? Szolgáljatok az erős, igaz Istennek, vagy pedig Bálnak, de a kettőt egyszerre imádni nem lehet.“

A határozott, erős jellemű próféta félelem nélkül mondta meg a népnek s a királynak is egyformán az igazat. Tehát nyílt, igazságos volt lefelé és felfelé egyaránt Nem ismerte el, tiltakozott az ida oda hajlás ellen.

A prófétai látás legélesebben János jelenések irójánál tűnik ki. A keresztyén egyházban meglepő következetességgel valósultak meg a nagy hívő lélek jövendölései. „Ime eljövök hamar, keresd meg azt, ami nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat. Mivel hogy megtartottad az én békességre intő beszédemet, azért én is megszabadítlak téged a kísértetnek idejéből. A ki győzedelmes lesz, azt mivelem, hogy az én Istenemnek templomában oszlop legyen az. Reá felírom az új Jeruzsálemnek nevét.” — Vajjon nem teljesedett-e most is be ez a hatalmas, előre látó prófétai mondás. Ezért az ilyen mély tartalmu jövendöléseket intő és követésre méltó figyelmeztető jelnek veszi a hívő lélek.

A nagy prófétáknak beszéde örök igazságu. Nem halványul el soha. A nagy költők, a lángelmék beszéde is örök érvényű. Homér ezelőtt háromezer évvel gyönyörködtette s tanította az embereket. Ma is épen olyan frissen és mélyen hat az ő költészete az olvasóra, mint háromezer évvel ezelőtt.

Jézus beszéde sem halványul el soha; öthat ezer esztendőkre ki fog hatni az ő tanítása, egészen az időknek végéig. Sőt erősödni fog a köztudatban az ő evangéliuma. Ezt a prófétai látást nem törli el a modern kor vivmánya sem. Nem félttem azt, sem a villany sem a gőz hatalmas alkotásaitól, legkevésbé pedig az istentagadók gunyolódásaitól.

Király Béla
ref. lelkész.

Az árvák.

Luk. IX 48.

Meghalt előbb az anyjok,
Az édes, a szép, a fiatal;
Keserű lett falatjok
S az arcuk sápadt, miként a fal.

Volt ott rózsza . . . lehervadt,
Mert nem volt már, ami öntözze,
Az édes gyönyörű harmat
Forrás, el-kiapadt örökre.

Az apa . . . hajh! az sincs már
Megszakadt a szíve szegénynek,
Összetörte a sívár,
A lelketlen, gaz, czudar élet.

Elment . . . Ők itt maradtak
A gelice árva fiókák.
Hijával egy falatnak,
Melylyel éhüket csillapítják.

Néznek össze nagy búsan,
Arcukon az élet terhe ül;
Előttük csak egy út van,
A mín a koldus jár egyedül.

Koldus falat . . . csak tenget
De meleget adni nem bír;
Szív és lélek . . . csak senyved
Nem menti meg azt, nem földi ír.

Veszniök kell, — Óh nem, nem!
Im, ki csupa merő szeretet
S meghalt értünk kereszten,
Megmenti még ma is ezeket.

Lecsurgó szent véréből
Könyörület folyama támad
S árvák fészke felépül
Szikla-szirtjén a Golgotának.

Zúg az élet vihára . . .
Oda nem ér el, ott nem tépdés,
Urunk, Megváltónk tartja
Közel őket meleg szívéhez.

Az Ő angyal serege
Szolgál nekik édes vidáman,
S földön, égnek nevelve,
Él, örül ott mind — mind a hány
[van.

És ha ott fent, az égben
Dicsőültek zengik: nagy az Úr!
Innen veszik át szépen
A megmentett árvák ajkirul.

F. Varga Lajos.

Az imádságról.

Vizsgáljuk közelebbről a keresztyénnek ezt a fegyverét, s bár hozzájárulhatnék kedves testvérem, hogy azt megerősítem kezeidben.

Valaki a lélek lélekzetének nevezte az imádságot; s ez az elnevezés találó. Mint a hogy a testi élet nyilvánulása és fentartója a lélekzés, épp úgy a lelki életé az imádság. Ez a lelki élet bizonyosága és föltétele. Nincs élő hit és igazi vallásosság imádság nélkül. Mert hogy lehetne hinni egy mindenütt jelenvaló Istenben a nélkül, hogy szükségét éreznők annak, hogy vele társalogjunk? Ez a társalgás az imádság, a mely tehát éppen olyan régi, mint a vallás s annál gazdagabb, mennél tökéletesebb a vallás.

Az imádságnak többféle neme van. Először is az aggály imádsága, a veszély pillanatában. Ez önkéntelenül tör elő a szívből, még az olyanból is, mely nem igen van hozzászokva, hogy Istenhez forduljon.

Ne ítéljük el; ennek az imádságnak is megvan a maga ereje. Talán csak egy kiáltás vagy sóhaj alakjában nyilatkozik, de azért mennybe hat, s titkos köteleket teremt a mennyei Atya és gyermekének reszkető lelke közt. A megpróbáltatásnak gyümölcse és mintegy magyarázata ez az ima.

Ehhez csatlakozik természetesen, legalább az igaz, léleknel a hálaadó ima. „Hivj engemet segítségül a te nyomoruságodnak napjaiban és én megmentelek” mondja az Örökkévaló. De mindjárt hozáteszi: „És te dicsőíteni fogsz engemet”. Istent dicsőíteni annyi, mint hálákat adni neki. Jézus imádságai, melyeknek szövege számunkra fönmaradt, mindenekelőtt hálaadó imádságok. Hálát adni mennyei Atyánknak ez nagy erő forrása számunkra és újabb áldások biztosítója.

Van végre a kérő imádság, mely nem várja a szerencsétlenség óráját, hogy Istenhez törjön, hanem minden alkalommal bemutatja neki a lélek vágyait és óhajtásait. A terület, melyre ez az ima kiterjeszkedhetik, ugyszólván végtelen. Örömet, fájdalmat, reményt, keservet, mindent felölelhet magába. S a Miatyánk világosan megengedi, hogy ne csak a lélek, hanem a testi szükségéinek is kifejezést adjunk.

De vajon érhetünk-e csakugyan valamit ez imádságokkal? Nincs e világon minden, kezdettől fogva változhatatlan törvények által megszabva? S imádságaink fognak-e ezeken bármit is változtatni? Van-e jogunk más hatalmat is tulajdonítani nekik, mint azt, hogy szívünket fölemelik, megtisztítják és megnyugtatják?

Már magában véve ez is sok, de azért még sem elég, s midőn az apostol azt írja: „Szüntelenül imádkozzatok!” imádságunk előtt sokkal tágabb láthatárt nyit meg. A teremtés legfőbb törvénye nem a végzet kérlelhetlen mozdulatlansága, hanem az Atyának akaratára; és ez az Atya szeretet bennünket. Mikor így szolt hozzánk: „Kérjetelek és megadatnak nektek”, ezt nem azért mondja, hogy könnyen hivoságunkon mulasson. Bizonyos, hogy adni fog. Nem ad-e mindennap azoknak, a kik az ő ígéretei, olvassák? Természetes, hogy a felsőbb akarat által megállapított rend a világban bizonyos határokat szab az imádságnak. De nem lépünk át e határokat, ha követjük a próféta fölhívását: „Próbáljatok meg engem, ezt mondja a seregeknek Ura, ha meg nem nyitom-e nektek az egek csatornáit!” (Mal. III 10.) Azonban ne maradjunk csak az okoskodásoknál, hanem nézzük a tényeket. Nincsenek-e meghallgatott imádságok ott is, a hol a természet törvényei szerint lehetetlen volt azoknak teljesülése? A történelem könyvei is mutathatnak föl ilyeneket. Becsukhatod e könyveket, de ha kinyitod elég számos, elég világos adatokat találsz, melyek kételyeidet eloszlassák. Találsz ilyen adatokat saját tapasztalásaidban is, föltéve, hogy kinyitod szemeidet és nézel s föltéve még, hogy nem akard előírni Istennek a módot,

a melyen imádságodat teljesítse. Olvastam egy matróz esetét, a ki a tengerbe esve, így kiáltott Istenhez: Segíts! Ments meg! — Pajtásai kötelet dobna felé, s szerencsésen megkapja: „Már nem szükséges” kiált az ég felé — magam is tudok magamon segíteni! — Minthogy ha a kellő időben dobott és elfogott kötélen nem éppen imádságának meghallgatása lett volna. Így tesz sok fél-keresztyén. Imádkozik; egyszerre nem remélt segítség érkezik s hallgasd meg mit mond aztán; ha az a segítség mentette meg, s imája szükségtelennek bizonyult. Oh örült elvakultsága állítólagos bölcseségünknek!

Legmagasztosabb tetőpontját éri el az imádság, mikor közbenjárás másokért. Ezt különösen lelkedre kötöm, kedves testvérem. Az a véghetetlen előnye van, hogy egy percre megfeledkeztet magadról, hogy egészen másokra gondolhass. Igen becses és hatásos fegyver ez tehát az önzés ellen. Győzelmet arat és különös kegyelmet nyer. Végre pedig azt mondom, ha ma éppen nincsen határozott tárgyad a közbenjárásra, sem a kérésre, sőt még hálaadásra sem, imádkozzál mégis s legyen imádságod az az Istennel való társalgás, melyre lelkednek szüksége van, hogy lélekzelhessék. Beleszőheted ezt az imádságot életednek minden részletébe. A vele járó szokásos helyzei: kézősszekulcsolás, letérdeplés, nem okvetlenül szükséges, ha teheted, úgy imádkozzál: de ülve állva, járva, mindenképen társaloghatsz Atyáddal. Közöld vele örömeidet, keresd föl bánatodban. S ez az imádság, mint valamely szent dallam huzódik majd át életednek minden óráján, megújítva és fölfriessítve gondolataidat, erősítve akaratodat.

Csak gondolatban imádkozzam-e, — kérdezed talán, — vagy érhetőleg kiejtett szavakban? Így is, amugy is, felelem erre. A szüntelen imádkozás feladata, melyet az előbb említettünk, szükségképpen a gondolatban való imádkozást föltételezi. Mindazáltal azt nagyon könnyen megzavarja olyanemü szórakozottság, hogy nem nevezhető többé imádságnak. Szellemünknek egyik legtermészetesebb szokása, hogy a legnagyobb könnyűséggel szökik egyik tárgyról a másikra. Segítségére kell tehát lenni gondolatunknak s bizonyos fegyelemnek alávetni, mikor Istennel akar közlekedni. Ez teszi tehát szükségessé, hogy imádságainkat, legalább néha, hangosan kiejtsük. Máskülönben ők is, rend és összefüggés nélkül fognak ideoda szökdelni, minden tárgyat megérintenek a nélkül, hogy tulajdonképpen valamit mondanának, s végre álmódzásba és az álomba merülnek el. Nem tapasztaltad még ezt kedves barátném? Estiimádat végezve, nem rezzentél még föl soha álmodból, nem tudva hirtelen, hol vagy és mit csinálsz? S úgy-e ilyenkor szégyeltesd magadat és szeretnél másképp imádkozni? Nos hát, imádkozzál hangosan. Beszélj úgy, mintha szülőiddel beszélnél. Nem mondom, hogy ird le előre imádságodat s úgy olvasd el; de hidd el, némely esetben még

ez sem ártana. De legalább mindenesetre fejezd ki hangosan, már ezáltal is több biztosságra teszesz szert.

Még egy tanácsot! Imádkozásodnak legyenek előre meghatározott s a mennyire lehet változhatlan percei. Elismerem, hogy ez inkább csak külsőség, fegyelem, mely idővel arra segít, hogy szüntelenül imádkozzál. Ezeket a meghatározott percek, legjobb a nap kezdetére és végére tenni. Ehhez maradj hű. Ez se nem kicsinyeskedés, se nem rabszolgaság, ez csak eszköz arra, hogy jobban teljesítsünk egy kötelességet, s következképpen gazdagabbá ldásokat nyerhesünk. Elismered ugy-e, hogy Luther szenvedélyes barátja volt a szabadságnak. De ő azért példát mutatott arra, hogy a reggeli órákat a legszigorubb következetességgel imádkozásra és bibliaolvasásra fordította. Különben ez a legbiztosab módja annak, hogy a kiszabott órákon kívül is képes légy minél gyakrabban társalogni Istennel. Két bizalmas barát, a kik egy városban laknak, nem elégszik meg avval, hogy találkozzanak, a mikor épen lehet, hanem igyekezni fognak egymásnak rendszeres találkozókat adni. Legyenek neked ilyen találkozóid Megváltóddal; s Ő, a maga részéről mindig kész lesz tégedet elfogadni. S ez nem fog akadályozni abban, hogy keresd és megtaláld őt, bármely más alkalommal.

Megtörténhetik, hogy a meghatározott órában nem vagy a kellő hangulatban, hogy imádkozzál. Szived hideg, fejed nehéz és szórakozott. Éppen ez bizonyítja, mennyire szükséged van az imádkozásra. Nem ajánlhatom eléggé figyelmedbe Monod Adolfnak ezt a tanácsát: „Hajlandó vagy imádkozni? Imádkozzál. Nem vagy hajlandó? Imádkozzál annál inkább!”

Lehetséges, hogy ilyenkor nem tudsz semmi határozottat kérni Istentől. Szerintem ez az eset nem lehet gyakori, de tegyük föl mégis. Minden kérésed teljesített? Nos hát, adj hálát, adj ismételten hálát, adj hálát sokáig; s ezek nem lesznek leghaszontalabb imádságaid. A most bevégződött éjszaka vagy nappal már elég gazdag anyagot nyujthat a hálaadásra.

Meglehet, hogy akaratodtól nem függő külső körülmények megfosztottak az imádságra szánt időtől. Az élet követelményei még a nap legutolsó percét is lefoglalták. Ezt mondd, s én elhiszem. De mégis találtál ugy-e időt, hogy legalább egyszer étkezzél a nap folyamán? S lelked szükségét kielégíteni teljességgel lehetetlen volt? Egy perccel korábban fölkelve, egy kevéssel később lefekve, megszakítva egy társalgást, mely minden baj nélkül lehetett volna valamivel rövidebb, vajjon csakugyan ne találhattál volna a nap 24 órájában egyetlen percet sem, melyben Istent felkeresed? . . Ha akartad volna!

Végre még az is meglehet, hogy mások jelenlétében kellvén végezni imádságodat, nehezen tudod magad hangosan és egyuttal helyesen kifejezni. Vannak kitűnő könyvek, melyek ily esetben kisegithetnek. Miért

nem használod őket? Kivánom, hogy minél előbb nélkülözhesd, de a kezdet nehézségei közt ne vedd meg őket. De még ha gyakorlat által elérted is, hogy imáidat könnyen ki tudd magad is fejezni, örülhetsz, megtaláltad az imakönyv segítségét a lelki fáradság és meddőség óráiban. Ha ilyenkor nincs kezud ügyében valamely imakönyv, vedd a Zsoltárok könyvét, s imádkozd el egyikét annak ihletett imái közül. Hamar meg fogja az találni az utat Isten trónjához. S különösen őrizkedj azt hinni, hogy jól elrendezett mondatokra és válogatott kifejezésekre van szükséged, hogy az Örökkévaló megértsen.

A mindenség csak őt dicséri,
Fészken őt zengi a madár,
Hozzá, egy nyári esőcseppért
Millió lény áldása száll.

Egyesíté egész egyszerűen hangodat ezeknek a hangjával, s Isten azt is meg fogja hallani.

Isten igéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó Testamentum.

12.

József.

... Isten jóra fordította.
I Móz. 50, 20.

Beteg olvasóm! Szoktál panaszkodni a te szerencsétlen voltod felett? Sokszor... sokszor, jól tudom. De tudod, hogy mi ez a „szerencsétlenség”? Vajjon csakugyan szerencsétlenség az, amit te annak állítasz?

Mi lehetett volna nagyobb szerencsétlenség József személyére nézve, mint az, hogy testvérei idegen földre rabszolga gyanánt eladták? Hát az nem volt újabb szerencsétlensége, hogy ártatlanul börtönben kellett sinlődni. Még mire számíthatott?... És dacára mindeneknek ezek a szerencsétlenségek válltak az ő későbbi jólétének forrásaivá, fel addig, hogy a király belső embere s a hatalmas Egyptom helytartójává lett.

Jákob is milyen szerencsétlen édes apának érezhette magát, amikor az ő fiai, legkedvesebb gyermekeinek halálhírét vitték meg. Hát még amikor azt is megtudta, hogy vadállatok tépték szét az édes gyermeket? És Isten még is mindent jóvá tett. A nagy éhség is szerencsétlenség volt. De ezek az itt felsorolt szerencsétlenségek egyen-egyen és összesen voltak okozói annak, hogy a Jákob fiai Egyptomba mentek; hogy József itt felismerte őket, s hogy atyjukkal egyetemben új hazájukba, Egyptom gazdag földjére letelepedhettek.

Az embereknek útai nem az Isten útai és az embereknek gondolatai nem az Isten gondolatai!...

Lehet kedves betegem, hogy éppen öreg ember vagy, az életnek elfáradt vándora. Sok mindenemehettél keresztül, de amint így hátranézel megfutott útadon, vajjon mit tapasztalsz? Nem azt-e, hogy amiről azt hitted, hogy szerencsétlenséged, — javadra szolgált: a betegség, csalódás mind-mind!

Hány példát tudnék én erre a saját életemből?! De ez, bizonyára nem érdekelne téged. Azért tedd kedves olvasóm egy pillanatig félre e lapot, aztán tekints szét saját körödben, nézz végig életfolyásodon és én nem hiszem, hogy ne lásd meg te is azokat a jeleneteket, hogy az ember rosszat akart és az Isten jóra fordította; hogy az ember szerencsétlenséget látott valamiben és a legteljesebb jó származott abból!...

Kegyesség útja.

Hol legnagyobb a szükség, ott a segítség.

Egyik borongós őszi nap kora reggelén, csaknem kétségbeesetten állott egy szegény ember háza előtt. Könnyező szemével az eget nézte s szive fájdalommal volt tele. Ezen a napon nagy szomorúság várt rá. Valami kisebb tartozásért, a melyet azonban sehogysen tudott kifizetni, készültek elárverezni mindenét. A mint így az utcán néz felfelé, látja, hogy a szomszédos utca felől egy kis madár repül házatája felé. Egy ideig ide-oda röpködött, végül a nyitott konyha ajtón be, egy székre szállt s oly bájosan kezdett énekelni, mintha megértve a szegény ember bajait, egyenesen az ő vigasztalására jött volna. Ez bámulatában egy pillanat alatt el is feledé a maga szomorúságát s hirtelen betéve az ajtót megfogá a kedves énekest beletette ócska kalickájukba, amely még a régi jobb időkből a házi padláson használatlanul hevert. Miután vízzel s eledellel is ellátta a kis vendéget, szive felújult s egészen felvidámódott. Ámde korai volt az öröm. Kopogtak. A végrehajtó érkezett. Már hozzákészült a kotyavetyéhez, amikor a kis ház elébe egy előkelő nő érkezett s kérdezősködött a szegény embertől, hogy nem látott-e arra felé egy elszabadult kis madarat? A szegény ember őszintén megmondta, hogy a madár nála van, de a legnagyobb készséggel adja urnőjének vissza, s egy szempillantás alatt át is adta a kalickát madarastól együtt. Az urnő beszólítva inasát, szigorubb gondviselésére bizta az elveszett s most nagyöröme megkerült jószágot és hálálkodva nyomott egy nagyobb pappírpénzt a szegény ember tenyerébe. Böven kitelt belőle az adósság, melyet azonnal ki is fizetett a végrehajtó kezei közé. Nem volt e igaz, hogy a hol legnagyobb a szükség, ott a segítség?!

Egyháztársadalmi élet.

Az egyházépítés. Református emberekhez szólunk. Szívből. Ugy hisszük megértő és érző szívekhez. Abban az időben, amikor más világi munka kevésbé köti az embert s vonja el Isten országa építésétől. Szólunk pedig: ifjakhoz, öregekhez, nőkhez, férfiakhoz világi hívekhez, tanítókhoz, lelkészekhez, tehát a mi anyaszentegyházunk szent népéhez és királyi papságához.

Legelső sorban arra kérjük őket, hogy ismerjék be egyen-egyen és összesen, miszerint egy nagy hibája van a református embernek. Tisztelet a kivételeknek. Ez a nagy hiba pedig az, hogy *nem karolja fel lelkesen egyháza ügyét*. Sokan üres vádnak mondhatnák ezt az állítást, ha nem lenne színigazság. Pedig így van. Közelebről egy olyan nagy református emberről olvastam egy történetet, ami általában jellemzi a mi hű református voltunkat Egyházközségében templomot javítottak. A szegény hívek kérték támogatását. Igérte is, de nem áldozott semmit. A szegény hívek látván a „pátronus úr“ hidegségét, nagy erőfeszítéssel magok állították helyre a templomot. Történt azonban, hogy valamelyik szomszéd katolikus templom javítására való adakozásra is felkérték a református patronust. Míg a saját templomára nem volt adni valója, ide egy szóra 300 koronát adott.

Ugy hiszem, nem kell bizonyítani, hogy az illető rossz református. Pedig kicsiben, nagyban, ilyenek vagyunk mindnyájan. Panaszkodunk az egyházi terhek, adó stb. miatt, pedig üres haszontalanságra sokkal többet elköltünk... s adakozunk is, ha dicsekedhetünk vele.

Hanem azért ne merje mondani senki, hogy hibásak vagyunk!

Mi pedig mondjuk. Hirdetjük, hogyha meg nem változunk elvész egyházunk, elpusztul nemzetünk.

De hogyan változhatnánk meg?

Hagyjunk fel közönyösségünkkel s jó lelkiismerettel szolgáljunk Istennek, Jézus Krisztusnak. Ez az egyedüli orvosság: a titkok titka.

A közönyös, ingatag, gyenge hitű embereket élő, erős hit által Istennel és a Krisztussal eleven összeköttetésbe hozzuk s egyházunk iránti hűségükben megerősítsük. A hitetleneket pedig a hit igazságairól, a hit erejével meggyőzzük.

Ezt cselekedjétek kik a „Vasárnap“-ot olvassátok, kiket ez utra vezetni, legfőbb törekvésünk.

Ez lesz igazi egyházépítés.

Boldog lesz az, a ki az egyház-építésben így részt vehet.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Káleb jutalma.

(Jósué 14, 6—15.)

Hét esztendő mult el, mióta Izráel népe bevonult Kanaába; sok harcot kellett vívniok, mielőtt arra jutott a sor, hogy a föld felosztassék az egyes nemzetségek között. Sorsvetéssel történt ez a felosztás: volt azonban egy rész, Hebron vidéke, melyet az Úr Kálebnek ígért oda. Ennek birtokbavételéről szól a mai bibliai rész.

Aranymondás. Kevesen voltak hív, sokra bizlak ezután: menj be a te Uradnak örömébe. Máté 25, 23.

Oktató jegyzetek.

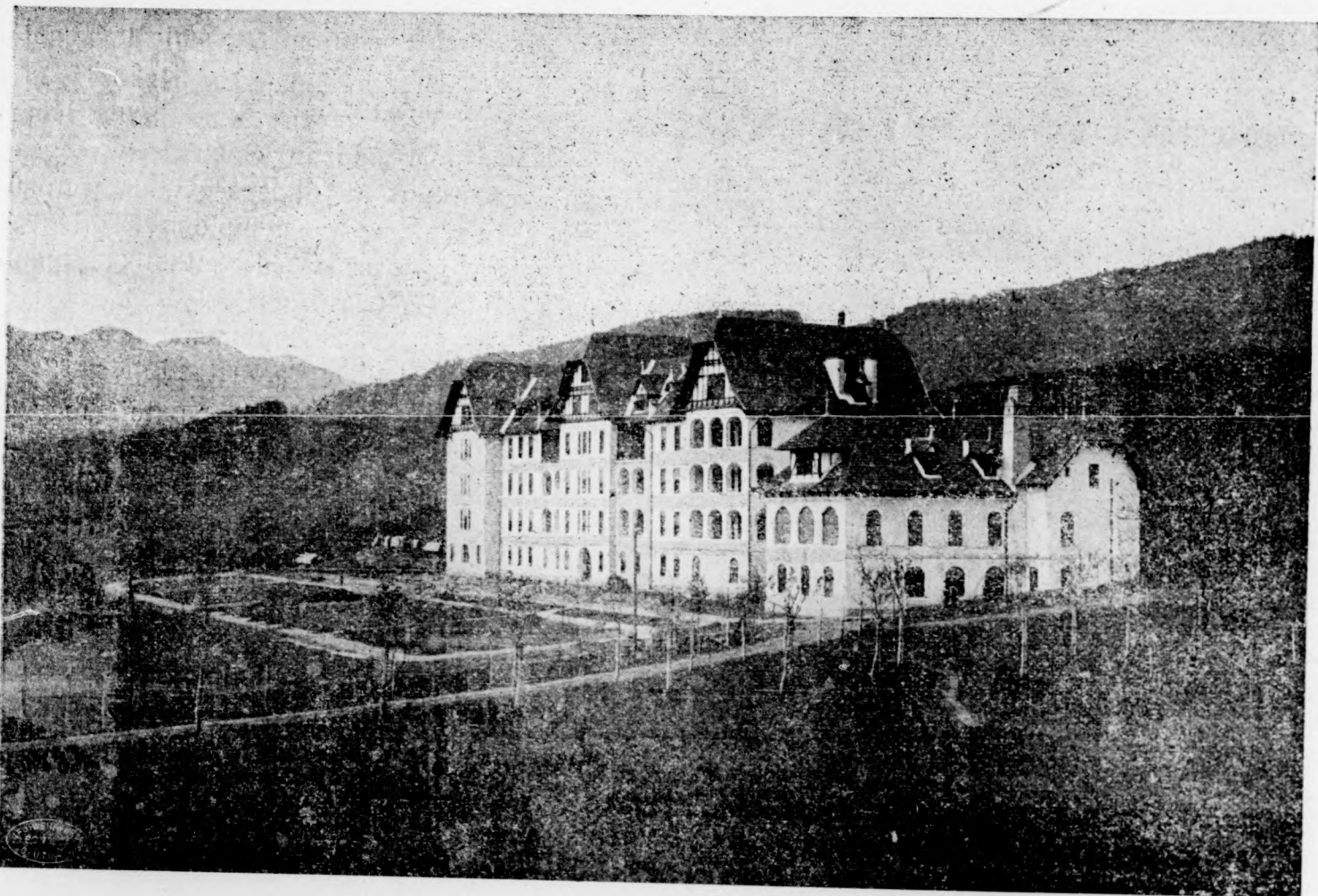
I. Káleb hűsége. Keveset bizott az Úr először Kálebre, de azt is hűségesen végezte. E hűség forrása az volt, hogy ismerte az

nyei Kanaába: nemcsak hosszú, hanem örök életet ad az Ur után; ő előre elkészítette számunkra a helyet, hol örök városban előtte élhetünk. Az ő erejében győzhetjük le minden ellenségünket.

Magadaszkar szigetén valamikor lázadás tört ki. A seregben, melyet ennek leverésére kiküldtek, 300 megtért keresztyén katona is volt. Indulás előtt a parancsnok kiadta a rendeletet, hogy másnap az egész sereg a nemzeti bálvány előtt jelenjen meg imára. A 300 keresztyén katona még azon az estén összejött s Máté ev. 10 r. 37 versét elolvastván, buzgó imádság után elhatározták, hogy ők nem imádják e bálványt. Ezt megtudta a parancsnok, s úgy akarta e dolgot megbosszulni, hogy a harcban e 300 embert a legveszedelmesebb pontra állította. De ime, a csata után ezek közül egy sem hiányzott. „A ti szent könyveitek talizmánok,” mondták a többi katonák. „Nem a könyvek — felelék ezek — hanem a mi imádságaink.”

A szegény tüdőbetegekért.

A mivelt külföld egymás után állítja fel azokat a menhelyeket, a melyekben egy vagy más nehéz korban sinylődő embertársaink találnak menedéket,

stent és minden dolgát, nem az emberek kedvéért, hanem az Úr-ért végezte. Hűségesen járt el, mikor kiküldték, hogy tudomást szerezzen Kanaán földjéről; hiven tett jelentést arról, a mit látott: nem hallgatta el a nehézségeket, de nem feledkezvén meg az isteni erőről sem, a mely legyőzheti a nehézségeket. Hú volt ifju korában s olyan volt most öreg napjaiban is; nem kíván magának kényelmes lakóhelyet sem pedig nyugalmas életet; ő a nép javáért és az Úr dicsőségéért küzdeni akar. Mi is munkálkodjunk hiven, míg nappal vagyunk; mi is küzdjünk a mi Urunkért; mi is legyünk bátrak és tegyünk vallomást arról, a mit tapasztaltunk, úgy nekünk is szól az Úr ígérete: többre bizlak.

II. Káleb jutalma. Nagy jutalom volt már az, hogy Jósuával bemehetett az ígért földjére. Mindazok, kik kételkedtek, elvesztek a pusztában; őt azonban megáldotta az Isten hosszú élettel. Míg mások csak sorsvetés szerint kapták földjüket, ő neki maga az Ur maga jelölte ki előre is, mi legyen az ő öröksége. S bár küzdeni ment a legerősebb nép ellen, ő neki adta az Isten a diadalt. Ha mi hűségesek leszünk az Ur szolgálatában, nekünk is bőséges jutalmat ad. A mi nagy vezérünkkel, Jézussal, bemehetünk a meny-

otthont, gyógyulást. Mai képünk egy tüdőbeteg szanatoriumot mutat be, a mely célszerű berendezésével, barátságos külső képével, elbájoló vidékével valóban testi lelki gyógyintézete beteg embertársainknak. Németországban, Dániában, Svájcban az ilyen intézmények létesítésénél rendszerint a protestáns papság jár elől a szervező munkában. Adja Isten, hogy minél előbb adjunk hirt az erdélyi ref. papság hasonló célú törekvéseiről is.

Azért még nem vagy jó református, hogy református lelkész *keresztelt* meg!

— **Beszédhibások tanfolyama Maros-Vásárhelyt.** Jánossy Sámuel a marosvásárhelyi ev. ref. polgári és el. iskolák igazgatója, f. é. november 1-ével kezdődő-

leg 5 hónapra terjedő tanfolyamot rendez a beszédhibások, dadogók stb céljára. Szívesen ajánljuk az érdekeltek szülők figyelmébe derék igazgatónk jóigyekezetét, a ki a kérdezősködésekre készséggel válaszol.

— **A Úr vigyáz.** Akárhány ember kétségbevonja Isten gondoskodó jóságát s tagadja annak igazságát, hogy az ő szemei vigyáznak felettük. Ez a kis történet pedig hangosan beszél az Úr vigyázása felől. Pár év előtt egyik délmagyarországi faluban történt hogy részegemberek összeverekedvén a korcsmában, egyikük egy dinamitot dobott ellenfelei közé. Rettenetes volt a pusztítás a mi ezután következett. Épületek dültek össze emberek vergődtek vérben fagyva. A kétségbe ejtő helyzetben talán mindennél fájdalmasabb jelenet volt a korcsmárosné szivtépő jajgatása, a kinek kicsiny gyermekét bölcsőtől együtt levegőbe repítette a robbanás. De mi történt? Alighogy az első ijedségből magukhoz tértek az emberek, a kert veresszőlő bokrain felakadva megtalálták a bölcsőt s benne az ártatlan, csendes szunyadó kisedet épen, egészségesen. Mert... az Úr vigyáz.

Ország-világ.

— **Tökölly hamvai.** Késmárkról írják, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök utasítására a Tökölly hamvakat, a melyek eddig ideiglenesen az evangélikus templom kriptájában voltak, véglegesen el fogják helyezni. A templom mellé diszes kápolnát emeltet a kormány s abba helyezik a fejedelem hamvait és szarkofágját. Az új kápolna egyik falába rakják bele azokat a sírköveket, a melyek Ismidben Tökölly hamvait fedték. A kápolnára emléktáblát tesznek a melynek elkészítésével Holló Barnabás szobrászt bízták meg.

— **Király betegsége** Egybenhangzó jelentések mindem oldalról megállapítják, hogy a király állapota a hamaros és teljes gyógyulás reményével kecsegtet. De a mi értesülésünk szerint, ellenkezőleg, Őfelsége állapota a legaggasztóbb.

— **Kiegyezés Ausztriával.** Wekerle Sándor miniszterelnök e hó 16-án terjesztette a képviselőház elé az Ausztriával kötendő kiegyezés anyagát, a melyből hírül vette Magyarország népe, hogy újabb 7—8 millióval fognak adózni az osztráknak. A bejelentéseket általában sajnálkozással fogadták az ország különböző pártjai s lehet, hogy a függetlenségi pártban szakadást is fog okozni.

Szüretelünk . . .

Gyönyörűséges őszi idő van. A lomha ködön keresztül már a reggeli órákban áttör a meleg nap-sugár és pirostitja napról-napra jobban az almát, édesíti a szőlőt. A leveleken alig látszik meg a hervadás korának kezdete, alig, hogy sárgulnak még

Puskás Bálint uram kiadja a rendeletet háza népének:

Mossátok tisztára a kádat és hordókat. Te pedig János — szól a kocsishoz — bejárd a falut és összeszedsz vagy 20—30 szüretelőt. A tanyára kikell üzenni, hogy két java bürgét hozzanak be. Anyjukom, te pedig nézz utánna, hogy Kaszásné 3—4 napra sehova se igérkezzék el. A ti dolgotok lesz a főzés

Okos ember ebből megértheti, hogy Puskás uram hozzá akar kezdeni a szürethez.

Kint az ugrai dülőben fekszik a Puskás uram jól gondozott szőlője. Harmadnapra, ahogy a szigorú rendelkezéseket vég e hajtották, kora hajdában már hordják ki a szükséges holmikat János első sorban egy hektóliteres hordót gurít elő harmadmagával a pincéből. Teli van amolyan jobbikfajta harmadévi borral. Aztán lassankint kocsira kerül minden, nem is egy — de három kocsi telik meg mindenféle káddal, hordóval és egyéb csodadolgokkal, amelyek nyáron át gondosan letakarva rejtöztek valami félszerben és alig bujjik elő a köd alól a nap, szüretelősereg jórészben asszony nép, már kint a szőlőben köszönni nagy vigassággal a feli kocsikat.

Puskás uram élete párja le se kel a kocsiról addig, amig ki nem osztja mindenkinek a porcióját a szíverősítőből, a frissen sült cipóból és a szalonából.

Ez a szüret kezdete és okosan teszi aki így kezdi. Az éhes szedő a szőlőnek esk neki s több kárt okoz, mint ha dupla reggelit kapott volna is.

Mig az emberek lerakják a sok holmit a kocsikról, addik Puskás uram ráér tanácskozni a vincellérével, vajjon hol is kezdjék meg a szedést. A rizling is érett, de tanácsosabb a kadarkához hozzáfogni először, mert az több van. A kövidinka marad utóljára. Lassankint megegyeznek. A vincellér beállítja a sorok közé az asszony népet aztán megkezdődik a munka. A gazda szétnéz az egész szőlőben, kiadja a rendelkezést a présházban. Igazit egyet-kettőt a szőlősatun, a szőlőzuzó masinán, belekóstol a párolgó üstbe, amelyben már javában fő a bürgepaprikás, aztán pedig hagyja a dolgot a maga útján menni. Csapra üti a boroshordót, helyet készít neki ott, a hol a legkönynyebben hozzá lehet férni.

Déltájban jön s jelenti a vincellér:

— Ugy látom nemzetes nram, hogy kevés lesz a hordó. A kadarka nagyon is bőven adja.

Puskás uram szeme felragyog a jó hirre, jókora pohár borral jutalmazza a hiradás, aztán megy maga is, hogy utánna nézzen a dolognak. Nem csalt a vincellér. A kadarka tényleg jól fizet. Puskás uram mégis legjobban örül annak, hogy a szőlő között hirmondónak se akad egy romlott fürt; nem úgy mint a tavaly, amikor fele kidobni való volt. Nagy szakértelemmel kóstolgatja a mustot: pompás olyan mint a csurgatott méz. Lesz ennek ára is bizonyosan.

A szőlőtőkék közt vigan folyik a munka. A vincellér hol az egyik hol a másik lányt noszogatja a dalolásra. Nagy kópé az öreg Ambrus, tudja jól, hogy dalolás közben nem igen csipkedi egyik se a szőlőt.

Déltájban csupa „véletlenségéből“ kivetődik a cigánybanda is. Se szó se beszéd, rárántják a Puskás uram nótáját. Mig a fiatal táncra perdül, új vendégek érkeznek. Az első Spitzer ur. Ki ne ismerné őt? Ő szokta összevásárolni az egész fülöpszállási határ borát. Tavaly is ő vette meg a Puskás uram borát is. Szíves mosolylyal állit be az első kérdése az:

— No, hogy fizet kedves szomszéd úr?

Spitzer urnak mindenki szomszéd még ha száz mérföldre lakik is.

— Hál Istennek, jól, — felelt a gazda.

— No annak igazán örülök. Sok borra van szükségem nagyon s drága pénzen veszem mind. Szomszéd úr menyire tartja a magáét?

Puskás uram hamiskásan bajusza alá mosolyog:
— Az enyém nem eladó szomszéd.

Spitzer uram meghökken

— Talán már eladta?

— Nem én szomszéd, de az idén legfeljebb megvárom míg bor lesz belőle. Mustot nem adok el.

Ez már több a kelleténél. Spitzer uram mérge- sen felel:

— Mi történt magukkal szomszéd? Maguknak már pénz se kell? Ahány embert kérdezek, az mind azt mondja nem eladó a mustja. Maguk bizonyosan összebeszéltek, hogy engem megkárosítsanak. No, jól van, szegény ember vagyok, de tegyenek még koldu- sabbá, nem bánom. Adok a maga mustjáért 25 koro- nát hektóliterenként. De többet egy fillért se. Tavaly 20 koronát adtam. Gondolja meg jól szomszéd.

Puskás uram elneveti magát:

— Sok pénz, sok pénz az igaz, de azért én még sem adom oda a mustot 40 koronán alul szom- széd. Ne is fáradjon sokat az alkudozással. Azt is megmondhatom, hogy mástól se kap olcsóbban.

— No hát majd kapok én akkor Izsákon mus- tot fele áron.

Puskás uram szivből kacagni kezd:

— No oda nagyon jóhelyre megy szomszéd. Minket is az izsákiak tanítottak meg arra, hogy ha összebeszél valamennyi szőlősgazda, akkor nem ma- guk, a szenzálok, de mi szabjuk meg az árakat. Ket- tőn áll a vásár, Maguknak borra, nekünk pedig pénzre van szükségünk. Ha sokat beszél szomszéd, mindjárt 42 lesz a must ára.

Mikor pedig jól kikacagta magát Puskás uram, odaszól a cigányoknak:

— Huzd rá More:

— Jó bor, jó egészség,

Szép asszony feleség . . .

Délután egymásután gördül be a sok homok- futó kocsí a Puskás uram szőlőjébe. Jön a jegyző, a tanító, még a főszolgabíró is kikukkant egy-két félórára. A kádak szüntelen csurgatják a mézédés mus- tot a szedőlányok nótájától hangos az egész vidék, a cigány is gyarapítja a vigságot.

Puskás uram úgy jár kel a vendégek közt, mint aki kincset talált: Ő a legvigabb valaményi közt. Ugy vacsora tájban összeülnek a falu előkelőbbjei s azt kérdi a tiszteletes úr:

— No, Puskás uram, hát menyiért adta el a mustot maga, akinek legtöbb lesz a határban?

— Semenyiért. Spitzer itt volt, én 42-öt kértem, ő csak 25-öt ígért. Nem adtam, azért elment.

— Ne féljen, estére visszajön.

— — —

. . . Vissza is jött . . .

Balaton Jenő.

Dr. A Schmidt G. főtörzsorvos és physikus álta- feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süket- séget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítás- sal 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógy- szertárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona

Fiókintézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Maros- ujjvár, Nvárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsí- szentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölcsonöket nyujt földbirtokra és bér- házakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszinté- **törlesztéses kölcsönöket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részlet- fizetések ellenében **4 1/2 o/c alapkamattal**

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utal- ványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque- számlára és azokat rendszerint **fe'mondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi **részletfizetésre.** Az első részletfizetése után a sors- jegyekre eső nyeremény már a vevőt illeti.

Kölcsönök nyujtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek főelárusítási helye. Szelvény- beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sor- solás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégibb és legnagyobb biztosító in- tézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assi- curazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biz- tosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

**AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.**

Nyomatott Adí Arpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.